

Startpakke for Helse- og oppvekstfag

1. Kort oppsummering av forrige utviklingsredegjørelse og oppfølgingsspørsmål

Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO) leverte en god problembeskrivelse i den forrige utviklingsredegjørelsen. Dere gjorde en grundig vurdering av flere av lærefagene i utdanningsprogrammet. Vi ber dere likevel om å gå gjennom alle lærefagene, også fag dere vurderte i forrige redegjørelse. I oppdraget om å gå gjennom tilbudsstrukturen slår Kunnskapsdepartementet fast at verdsetting i arbeidslivet skal vektlegges spesielt. Vi ber dere om å ha det som utgangspunkt når dere vurderer fagene.

I tillegg til å gjennomgå lærefagene, ber vi dere om å jobbe videre med noen av sakene dere tok opp i forrige utviklingsredegjørelse. Helse- og oppvekstfag er et utdanningsprogram med relativt mange yrkeskompetansefag. I den forrige utviklingsredegjørelsen pekte dere på behovet for å øke innslaget av praksis innen disse fagene. Denne konklusjonen baserer dere på innspill dere har fått fra arbeidslivet, bl.a. de regionale helseforetakene, som mener at kompetansenivået er for lavt blant nyutdannede. En mulig løsning er at flere bedrifter tar inn elever inn kortere praksisperioder, men tilbakemeldinger fra arbeidslivet viser at dette er vanskelig å gjennomføre. Vi oppfordrer dere til å diskutere hvordan man kan få inn mer praksis i yrkeskompetansefagene. Kan det gjøres grep og endringer i tilbudsstrukturen som vil gjøre det lettere for bedriftene å ta inn elever i praksis?

Større innslag av entreprenørskap i utdanningene kan øke fagenes relevans. Det gjelder spesielt yrkeskompetansefagene, der er mange bedrifter er private enkeltmannsforetak. Vi ber dere drøfte hvordan entreprenørskap kan innlemmes i fagene.

Behovet for legge bedre til rette for voksne innen deler av utdanningsprogrammet, er også et tema som faglig råd gjerne kan levere innspill på i utviklingsredegjørelsen.

Vi oppfordrer også dere til å se nærmere på fag med relativt få søkere og læreplasser. Dette inkludere bl.a. ortopedteknikerfaget.

AMBULANSEFAGET

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Ambulansefaget	Overgang fra vg2 til påbygg	29,8%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>149</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>193</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>219</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>220</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>229</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	149	2011	193	2012	219	2013	220	2014	229	202	80
År	Antall søkere													
2010	149													
2011	193													
2012	219													
2013	220													
2014	229													
		Endring (%)												
		53,7 %												
		Endring (siste år)												
		9												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall løpende lærekontrakter</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>387</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>388</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>417</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>446</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>461</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall løpende lærekontrakter	2010	387	2011	388	2012	417	2013	446	2014	461	420	74
År	Antall løpende lærekontrakter													
2010	387													
2011	388													
2012	417													
2013	446													
2014	461													
		Endring (%)												
		19,1 %												
		Endring (siste år)												
		15												

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014											
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Andel søkere som får lærekontrakt (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2011</td> <td>71%</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>68%</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>72%</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>74%</td> </tr> </tbody> </table>	År	Andel søkere som får lærekontrakt (%)	2011	71%	2012	68%	2013	72%	2014	74%	4	
År	Andel søkere som får lærekontrakt (%)											
2011	71%											
2012	68%											
2013	72%											
2014	74%											
	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015											
	Søkere	Lærekontrakter										
	328	244										

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater)	278		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Den teknologiske og forskningsbaserte utviklingen av fagområdet er rask. Dette har muliggjort at stadig mer avansert undersøkelse, behandling og overvåking som før ble gjort inne på sykehus nå gjøres i ambulansetjenesten. 12-avleder-EKG18 og avansert pasientovervåkningsutstyr er i dag vanlig i ambulansetjenesten, og det innføres stadig mer avansert teknologi. Samfunnet forventer at fagarbeidere i ambulansetjenesten har god kompetanse slik at tjenesten kan fylle sin rolle. Ambulansetjenesten er en viktig del av behandlingsforløp for alvorlig syke og skadde pasienter. Samhandlingsreformen, strukturendringer i helsetjenesten med mer spesialisering og større legevaktstrikter sammen med andre sentrale utviklingstrekk

utfordrer tjenesten både kapasitetsmessig og faglig. Det er viktig at fagutdanningen i ambulansetjenesten er tilpasset tjenestens fremtidige behov for kompetanse.

Helsedirektoratet har nedsatt en arbeidsgruppe for å utrede kompetansebehov i ambulansetjenesten. Rådet vil komme tilbake til konkrete endringsforslag i etterkant av helsedirektoratets utredning. Som nevnt over, ser dette i sammenheng med den forestående gjennomgangen av tilbudsstrukturen. FRHO er oppmerksom på problemstillingene knyttet til alder, kjønn, rekruttering og utvidede arbeidsområder. Rådet mener at det er behov for å se problemstillinger knyttet til ambulansetjenesten i en helhetlig sammenheng.

AMBULANSEFAGET

Informasjon fra LÆRLINGUNDERSØKELSEN 2014 (besvart av lærlinger)

Er du enig i disse utsagnene om skoledelen av opplæringen din (Vg1 & Vg2)?

1. Undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det jeg skulle lære i lærebedriften

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
1	3	25	43	33	3,99

2. Praksisen på skolen var relevant for opplæringen i arbeidslivet

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
0	1	16	34	54	4,34

3. Det er gode framtidsutsikter i den bransjen jeg er i nå

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
4	5	26	41	36	3,89

APOTEKTEKNIKK

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Helseservicefag	Overgang fra vg2 til påbygg	19,7%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <caption>Utvikling i antall søkere (per 15. juli)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>205</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>174</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>186</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>236</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>245</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	205	2011	174	2012	186	2013	236	2014	245	209	40
	År	Antall søkere												
	2010	205												
	2011	174												
2012	186													
2013	236													
2014	245													
		Endring (%)												
		19,5 %												
		Endring (siste år)												
		9												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)
<i>Ikke opplæring i bedrift</i>		
		Endring (%)
		Endring (siste år)

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014	
<i>Ikke opplæring i bedrift</i>		
	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015	
	Søkere	Lærekontrakter

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater)	Yrkeskompetansefag		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Apotekteknikere er en stor arbeidsgruppe i apotekene og har så langt vært den største. De har viktige oppgaver i forbindelse med reseptekspedisjon, service og kundekontakt, egenomsorgsinformasjon og annen informasjon til publikum, samt varebehandling og kontorarbeid. Apotekteknikere har ikke rett til selvstendig å ekspedere legemidler etter resept eller rekvisisjon.

Faglig råd har hatt en egen arbeidsgruppe som har sett på apotekteknikerfaget, og utfordringer faget vil møte i fremtiden. Oppgaver som tradisjonelt blir utført ved legekantoret, for eksempel måling av blodsukker, blodtrykk og kolesterol m.m, prøves nå ut som tjenesteområder i apotek. Det vil kunne påvirke arbeidsoppgaver for

apoteksteknikere. Intensjon i Samhandlingsreformen og utvidede tjenesteområder, for eksempel apotekstyrt legemiddellager i sykehus, direkte reseptur, e-resept, elektroniske hjelpemidler i ordre ekspedering og automatisering vil medføre at arbeidsarenaene utvides og kompetanseområdene endres. Mangel på fremtidig arbeidskraft og andre endringer i tjenesten kan også medføre oppgaveglidning innenfor apotekbransjen og mellom aktører i de forskjellige helsetjenestene. Arbeidsgruppen finner det avgjørende at utdanningen formes slik at vi sikrer framtidens rekruttering. Det er stort behov for nyutdannede apoteksteknikere, dette merkes særlig i de fylker der det er relativt få antall skoleplasser i forhold til apotek.

Det er behov for at praksis blir tydelig, fordi læremidler i IKT ikke er tilgjengelig i skolen. For eksempel når det gjelder det nye dataprogrammet for elektroniske resepter.

Det vil bli økt behov for spesialisering i henhold til nye arbeidsoppgaver:

- Krav til ny kompetanse må synliggjøres i lærerplanen.
- Etablering av nye oppgaver krever fagutdanning (se arbeidsgrupperapporten kapittel 2.2
- «Apotekstekniker i fremtidens helsetjenester»).

Behovet for praksis vil også øke:

- Økt behov for IKT opplæring på nye systemer.
- Problem med IKT tilgang på skolene.
- Stort behov for standardisert praksis.

Rekruttering er en utfordring:

- Stort behov for økt rekruttering til faget.
- Sikre tilgang på nye apoteksteknikere tilpasset hvor mange som i nær fremtid går av med pensjon (se arbeidsgruppens rapport kapittel 4.2 og 4.3 "Framtidig behov for apotek").

Endringsforslag fra FRHO:

Nedsettes en læreplangruppe for Vg3- apotekstekniker for å få et læreplanverk som dekker arbeidslivets behov for kompetanse. Endringer i helsesekretær- og apoteksteknikerutdanningen vil påvirke tannhelsesekretærutdanningen, da de tre utdanningsprogrammene går sammen på Vg1 og Vg2. Alle Vg3-områdene ønsker spesialisering på Vg2/mer fagspesifikke kompetansemål. Rådet ber om at helsesekretærutdanning, apotektekniikutdanning og tannhelsesekretærutdanning sees i sammenheng i en gjennomgang og eventuell revisjon av læreplaner. Rådet ønsker ikke å ta stilling til spesialisering på nåværende tidspunkt, da dette bør diskuteres videre i arbeidsgruppene og i sammenheng med fagskolenivå. Når det gjelder praksiskrav mener rådet det bør vurderes lovendring knyttet til PTF med forpliktelse om praksis knyttet til programfagene. De regionale helseforetakene har etterspurt mer praksis i helseservicefagutdanningen. FRHO er klar over at krav til fordypning og praksis krever endring av gjeldende regelverk og ber utdanningsmyndighetene vurdere tiltak for eksempel i forbindelse med prosjekt til fordypning for å sikre mer lik bruk av praksis knyttet til programfagene rundt om i landet.

BARNE- OG UNGDOMSARBEIDERFAGET

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Barne- og ungdomsarbeiderfag	Overgang fra vg2 til påbygg	39,3%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>1 200</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>1 330</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>1 465</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>1 494</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>1 499</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	1 200	2011	1 330	2012	1 465	2013	1 494	2014	1 499	1 398	299
	År	Antall søkere												
	2010	1 200												
	2011	1 330												
2012	1 465													
2013	1 494													
2014	1 499													
		Endring (%)												
		24,9 %												
		Endring (siste år)												
		5												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall løpende lærekontrakter</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>1 958</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>1 974</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>2 079</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>2 175</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>2 329</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall løpende lærekontrakter	2010	1 958	2011	1 974	2012	2 079	2013	2 175	2014	2 329	2103	371
	År	Antall løpende lærekontrakter												
	2010	1 958												
	2011	1 974												
2012	2 079													
2013	2 175													
2014	2 329													
		Endring (%)												
		18,9 %												
		Endring (siste år)												
		154												

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014											
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Andel søkere som får lærekontrakt (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2011</td> <td>62%</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>61%</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>61%</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>64%</td> </tr> </tbody> </table>	År	Andel søkere som får lærekontrakt (%)	2011	62%	2012	61%	2013	61%	2014	64%	2	
	År	Andel søkere som får lærekontrakt (%)										
	2011	62%										
	2012	61%										
2013	61%											
2014	64%											
	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015											
	Søkere	Lærekontrakter										
	1915	1232										

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater)	2410		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Problemstillinger:

- deltidsstillinger
- uklar bruk av yrkestitler – fagarbeiderkompetansen kommer ikke frem
- behov for økt rekruttering
- faglige utfordringer
- økt bruk av IKT som et pedagogisk verktøy
- endring i lovgivningen innen spesialundervisning

Endringer i sektoren

Fritidssektoren (fritidsklubber og lignende) blir ofte en «glemt sektor» når det gjelder kompetansebehov, og mange ansatte er i deltidstillinger. Rådet ønsker å heve kompetansen i sektoren og ser at fagarbeideren har en nyttig kompetanse som må benyttes mer. Sektoren har mange faglige utfordringer som krever kompetanse bl.a. innen helsefremmende arbeid, taushetsplikt og meldeplikt.

Barnehagesektoren har endret seg. Nesten alle barn går nå i barnehage, og andelen småbarn og andelen minoritetsbarn har økt betraktelig. Tidlig innsats og helsefremmende arbeid gir nye utfordringer for ansatte innen barnehagesektoren, SFO og skole. Innen skolesektoren har Kunnskapsløftet og ungdomsskolemeldingen kommet med innspill som kan påvirke utøvingen av faget.

Siden barnehageforliket i 2005 har antall barnehager i Norge økt. Mange av de nye barnehagene er private og har ulike eierforhold. Barnehagene har blitt større og flere er ulikt organisert, som for eksempel basebarnehager, musikkbarnehager, idrettsbarnehager, naturbarnehager.

Mange fagarbeidere som jobber i ungdomsskolen/videregående skole følger opp barn og ungdom med spesielle behov. Utviklingen innen spesialundervisningen er at det skal satses på tidlig innsats, og at det kan gis individuell opplæring tilpasset det enkelte barn. Dette gjør at flere yrkesgrupper innen skolen kan få andre og utvidede oppgaver. Målet er at undervisningspersonell skal få mer tid til undervisning. Da trenger man støttepersonell, og barne- og ungdomsarbeideren har en sentral rolle her. Endringer i lovgivningen om spesialundervisning kan få konsekvenser for innholdet i barne- og ungdomsarbeiderutdanningen, men det kan også hende at barn med spesielle behov bør være et fagområde på fagskolenivå. Barns rett til medvirkning i aktiviteter som berører dem, vil også påvirke ansattes kompetansebehov. Innen barne- og ungdomsarbeidet er det økt bruk av teknologi og IKT blir mer og mer brukt som et pedagogisk verktøy.

Endringer vi har vært inne på her kan ha ført til behov for gjennomgang og eventuelt revidering av læreplanen for å se om behovene innen fritidssektoren, SFO, ungdomssektoren og barnehagen blir ivaretatt.

Kunnskapsdepartementet har laget en egen kompetansestrategi for alle ansatte i barnehagen, og KD ønsker å se om rammeplanen trenger endringer. Eventuelle endringer i ny barnehagelov og revisjon av rammeplan for barnehager kan påvirke hvilke kompetansemål som må være med videre i læreplan for barne- og ungdomsarbeiderfaget. I 2013 kom det ny rammeplan for barnehagelærerutdanningen, med utgangspunkt i dette ser man ikke bort fra at også andre fag innen barnehagesektoren må endres.

Barne- og ungdomsarbeideren i offisiell statistikk

I oppvekstsektoren mangler det gode statistikker om de ulike yrkesgruppene i sektoren. Dette gjør at det er vanskelig å få en god oversikt over hvor barne- og ungdomsarbeiderne jobber. I dag brukes det i statistikkene benevnelsen "assistent" for mange yrkesgrupper. Det er nødvendig å synliggjøre barne- og ungdomsarbeideren mer. I utredninger blir alltid barnehagelæreren fremhevet, mens barne- og ungdomsarbeideren som regel blir sidestilt med assistenter. FRHO mener at dette er uheldig. For FRHO er det viktig at barne- og ungdomsarbeiderens rolle kommer like tydelig frem som barnehagelærerens når man ser på det samlede kunnskapsbehovet i sektoren.

Norge har forpliktelser for å bevare og utvikle samisk språk og kultur, i den anledning har man utarbeidet en egen rammeplan for samisk barnehagelærerutdanning. Det er viktig at ansatte i barnehagen har kunnskaper om samisk kultur og språk. Det kan derfor være behov for at andre barne- og ungdomsarbeiderutdanninger også får en slik plan. Rådet mener at en slik spesialisering i så fall bør ligge på fagskolenivå.

FRHO endringsforslag

I offisielle statistikker brukes i dag benevnelsen "assistent" for mange yrkesgrupper. Dette bør det ryddes opp i, slik at vi får riktig statistikk å jobbe videre med i fremtidige utviklingsredegjørelser. Fagarbeiderkompetansen kommer ikke frem. FRHO ber Utdanningsdirektoratet om å ta tak i denne problemstillingen.

BARNE- OG UNGDOMSARBEIDERFAGET

Informasjon fra LÆRLINGUNDERSØKELSEN 2014 (besvart av lærlinger)

Er du enig i disse utsagnene om skoledelen av opplæringen din (Vg1 & Vg2)?

1. Undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det jeg skulle lære i lærebedriften

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
11	28	85	318	259	4,12

2. Praksisen på skolen var relevant for opplæringen i arbeidslivet

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
11	19	80	252	339	4,27

3. Det er gode framtidsutsikter i den bransjen jeg er i nå

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
16	56	270	271	138	3,61

FOTTERAPI

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Fotterapi og ortopediteknikk	Overgang fra vg2 til påbygg	8,3%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <caption>Data for Søking Line Graph</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>19</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>11</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	30	2011	19	2012	15	2013	11	2014	8	17	-22
	År	Antall søkere												
	2010	30												
	2011	19												
2012	15													
2013	11													
2014	8													
		Endring (%)												
		-73,3 %												
		Endring (siste år)												
		-3												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)
Ikke opplæring i bedrift		Endring (%)
		Endring (siste år)

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014	
Ikke opplæring i bedrift	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015	
	Søkere	Lærekontrakter

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater)	Yrkeskompetansefag		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Problemstillinger:

- stort rekrutteringsbehov
- behov for entreprenørkompetanse

En fotterapeut skal behandle og forebygge fotproblemer. Gjennom arbeidet for en sunn fothelse og forebygging av belastningsskader skal fotterapifaget være med på å stimulere til fysisk aktivitet og fremme god fothelse. Det er et stort behov for utdannede fotterapeuter ettersom behovet for fotterapi øker i takt

med endret sykdomsbilde hos den norske befolkningen. Som nevnt tidligere, lever stadig flere mennesker med kronisk sykdom. Foterapeuten har en viktig rolle i å ivareta god fothelse hos grupper med spesielle helseutfordringer knyttet til føttene, som for eksempel personer med diabetes, revmatiske sykdommer, psoriasis og hjerte- og karsykdommer. Eldrebølgen gjør også sitt til at behovet for foterapeuter øker. Foterapeuten hjelper til å forbygge fotlidelser som i visse tilfeller kan føre til amputasjon.

Det er i dag mangel på foterapeuter. Foterapeutforbundet har henvendt seg til rådet og formidlet sin bekymring over dette. Forbundet erfarer at det i dag er mangel på foterapeuter flere steder i landet. FRHO kjenner ikke til nøyaktig hvor mange foterapeuter det er behov for, men vi vet at gjennomsnittsalderen blant dem som utøver yrket er økende, og at flere vil gå av med pensjon i løpet av de nærmeste årene. Som det fremgår av tabellene ovenfor, er søkningen til faget nedadgående. I 2008 søkte 42 personer seg til faget. I 2013 hadde faget bare 10 søkere.

Tabellen omfatter imidlertid kun offentlige utdanningstilbud. FRHO kjenner til at et flertall av kommende foterapeuter benytter seg av private opplæringstilbud. Årlig søker altså flere seg til faget enn det som fremkommer av tallene.

Å drive som foterapeut betinger at man kan fotterapi, og at man også har forretningsforståelse. De fleste foterapeuter driver egen bedrift eller leier seg inn i eksisterende salonger. Det kan være vanskelig for unge mennesker å etablere sin egen bedrift rett etter Vg3. Ofte mangler de kompetansen som er nødvendig dersom man skal etablere en bedrift. Fotterapiforbundet mener det er urimelig å forvente at 18-åringer skal inneha en slik kompetanse, og spør derfor om fotterapiutdanningen bør bli en utdanning for voksne. Foterapeutforbundet viser til at de opplever en tyngdeforskyvingen fra offentlige til private tilbud i fylkene og at dette er bekymringsfullt.

Rådet har observert at elevene får for lite praksis fordi foterapeut og ortopediteknikk er sammen i klasser på fylkeskommunalt nivå. Vi viser til tiltakene vi har anbefalt for PTF (i utviklingsredegjørelsen).

Det er behov for å se på læreplanens kompetansemål og rekruttering i sammenheng med ortopediteknikk. Det er nødvendig å gjøre noe med læremidlene i faget. Det er også behov for å se på læreplanens kompetansemål og rekruttering i sammenheng med fotterapi. Vi ønsker å utrede dette mer før vi foreslår endringer i læreplanen.

HELSEARBEIDERFAGET

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Helsearbeiderfaget	Overgang fra vg2 til påbygg	33%
Kryssløp fra	Kan også tas etter Vg2 ambulansefag		

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>1 462</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>1 548</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>1 669</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>1 646</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>1 889</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	1 462	2011	1 548	2012	1 669	2013	1 646	2014	1 889	1 643	427
År	Antall søkere													
2010	1 462													
2011	1 548													
2012	1 669													
2013	1 646													
2014	1 889													
		Endring (%)												
		29,2 %												
		Endring (siste år)												
		243												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall kontrakter</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>2 392</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>2 564</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>2 685</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>2 894</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>3 067</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall kontrakter	2010	2 392	2011	2 564	2012	2 685	2013	2 894	2014	3 067	2 720	675
År	Antall kontrakter													
2010	2 392													
2011	2 564													
2012	2 685													
2013	2 894													
2014	3 067													
		Endring (%)												
		28,2 %												
		Endring (siste år)												
		173												

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014											
<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Andel søkere (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2011</td> <td>70%</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>69%</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>70%</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>68%</td> </tr> </tbody> </table>	År	Andel søkere (%)	2011	70%	2012	69%	2013	70%	2014	68%	-2	
År	Andel søkere (%)											
2011	70%											
2012	69%											
2013	70%											
2014	68%											
	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015											
	Søkere	Lærekontrakter										
	2419	1653										

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater)	2473		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Statistikk viser at det må utdannes langt flere helsefagarbeidere for å dekke behovet fram mot 2035. Hvis det ikke utdannes flere, vil det i 2035 være en underdekning på nær 57 000 helsefagarbeidere. For få søkere til helsearbeiderfaget og at mange ikke fullfører opplæringen, samt at en stor andel helsefagarbeidere (tidligere hjelpepleiere) går av med pensjon i årene fremover, innebærer at det etter hvert blir for få helsefagarbeidere til å dekke behovet.

Utviklingen i helse- og omsorgstjenesten i kommunene har en annen årsakssammenheng. Etter omleggingen av hjelpepleier- og omsorgsarbeiderutdanningen til helsearbeiderfaget, er tilgangen på denne utdanningsgruppen blitt betydelig redusert. Som det fremgår av Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd er årsaken primært knyttet til frafall i videregående opplæring særlig mellom VG2 og VG3/opplæring i bedrift.

Mange unge velger overgang til Vg3 med påbygging til generell studiekompetanse i stedet for å fullføre helsefagarbeiderutdanningen, og det er en betydelig nedgang i antall voksne som begynner på utdanningen. Innsøkingen til Vg2 helsearbeiderfaget har også vært økende de siste årene, men det er en stor utfordring å få flere til å søke læreplass og få flere til å fullføre hele utdanningsløpet og ta fagbrev som helsefagarbeider.

Ifølge NIFU-rapporten *Å bli helsefagarbeider* har en stor andel av elevene som begynner på Vg1 helse- og oppvekstfag, hele tiden planlagt å ta påbygg etter Vg2. De som valgte å bli lærlinger, valgte ofte dette med bakgrunn i positive opplevelser i praksis på skolen, ifølge NIFU. Rapporten sier videre at mange av elevene ønsket seg noe praktisk og derfor valgte de å søke læreplass. Lærlingene opplever læretiden som positiv, men synes det er frustrerende at det er vanskelig å få heltidsjobb etter endt utdanning.

FRHO ser med bekymring på at andelen som oppnår fagbrev som helsefagarbeider er halvert sammenlignet med før reformen, men ser gledelig nok at andelen unge som oppnår yrkeskompetanse er stigende de siste årene. Det er fortsatt mange av elevene som går på Vg2 helsearbeiderfaget som velger påbygg i stedet for å søke læreplass. Det må fortsatt jobbes med omdømmet og med å heve fagets status for å sikre bedre rekruttering. Her har skolen og lærere et stort ansvar for å veilede elevene videre. Kommuner og helseforetak har også et ansvar for å tilby læreplasser og god opplæring av lærlingene. Dette arbeidet starter allerede når elevene er ute i PTF. God organisering og godt samarbeid mellom skole og bedrift er viktig for at elevene får gode opplevelser i praksis og er avgjørende for at elevene skal søke læreplass.

FRHO konkluderer med at det ikke er misnøye med selve utdanningen som er grunnen til at mange helsefagarbeidere velger seg bort fra utdanningen eller yrket i løpet av Vg2 og etter lære. Både utdanningen i skolen og læretiden oppleves som relevant og god, men mange opplever at karrieremulighetene ikke er gode nok.

Et annet viktig funn i NIFU-rapporten *Å bli helsefagarbeider* er at de fleste lærere på Vg2 helsearbeiderfaget har bakgrunn som sykepleiere. Faglige forbilder er kanskje spesielt viktig i yrkesutdanningene. Dette kan også påvirke elevenes valg. Ny oppgavedeling kan påvirke helseutdanningene på ulike nivåer. Derfor er det viktig å se på innholdet i utdanningene etter arbeidslivets behov. Vi viser for øvrig til samhandlingsreformens krav slik beskrevet tidligere i teksten.

Pleie- og omsorgstjenestene er i stadig utvikling og det har skjedd mye innenfor velferdsteknologien de seneste årene, og en av utfordringene er at det finnes ulike systemer rundt om på de ulike arbeidsplassene. Det vil være behov for å finne nye løsninger både med hensyn til organisering av tjenestene og innen gode løsninger for opplæring av ny teknologi. Et eksempel kan være opplegg for opplæring i ny teknologi i samarbeid mellom skole og lærebedrift for eksempel via simulering.

Rådets endringsforslag:

Rådet ønsker at Utdanningsdirektoratet skal nedsette en læreplangruppe som gjennomgår og eventuelt reviderer kompetansemålene i læreplanen. Læreplanen i Vg2 helsearbeider må ha en gjennomgang for å se om den har tatt opp i seg endringer som har kommet med samhandlingsreformen og ny teknologi. Vi vil sende inn et formelt forslag om dette i løpet av 2014. Det er ønskelig å øke andelen lærere med fagarbeiderbakgrunn, da det kan bidra til å øke andelen som går i lære.

Vi ber om at tiltaket i St. meld. 20 om gjennomgang av utstyrssituasjonen i videregående opplæring kartlegger tilgang til og omfang av bruk av simuleringsutstyr i skolene.

HELSEARBEIDERFAGET

Informasjon fra LÆRLINGUNDERSØKELSEN 2014 (besvart av lærlinger)

Er du enig i disse utsagnene om skoledelen av opplæringen din (Vg1 & Vg2)?

1. Undervisningen i yrkesfagene ga et godt grunnlag for det jeg skulle lære i lærebedriften

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
9	18	100	335	270	4,15

2. Praksisen på skolen var relevant for opplæringen i arbeidslivet

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
3	28	79	262	366	4,3

3. Det er gode framtidsutsikter i den bransjen jeg er i nå

<i>Helt uenig (=1)</i>	<i>Nokså uenig</i>	<i>Verken enig eller uenig</i>	<i>Nokså enig</i>	<i>Helt enig (=5)</i>	<i>Snitt</i>
50	65	216	267	204	3,64

HELSESEKRETÆR

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Helseservicefaget	Overgang fra vg2 til påbygg	19,7%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <caption>Utvikling i antall søkere (per 15. juli)</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>217</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>191</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>272</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>264</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>237</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	217	2011	191	2012	272	2013	264	2014	237	236	20
	År	Antall søkere												
	2010	217												
	2011	191												
2012	272													
2013	264													
2014	237													
		Endring (%)												
		9,2 %												
		Endring (siste år)												
		-27												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)
Ikke opplæring i bedrift		Endring (%)
		Endring (siste år)

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014	
Ikke opplæring i bedrift	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015	
	Søkere	Lærekontrakter

2013/2014

Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater) Yrkeskompetansefag

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Helsesekretærene arbeider i dag på flere arenaer. På legekontorer, i sykehus, i bedriftshelsetjenesten, i helsesentre (helsestasjon, helsehus, vaksinasjonskontor) og NAV. Helsesekretæren er ofte den som møter pasienten først ved ankomst til behandlingsstedet.

Faglig råd har hatt en egen arbeidsgruppe som har sett på helsesekretærfaget, og utfordringer faget vil møte i framtiden. Arbeidsgruppen har vurdert utdanningsmodell og kompetansemålene for utdanningen, og mener at målene slik de er beskrevet er godt dekkende for kompetansen til helsesekretæren. Medlemmene i arbeidsgruppen ønsker ikke å ta bort noen av dagens læringsmål, men mener at faget trenger mer fordypning.

Arbeidsgruppen mener også at det er behov for å inkludere mer praksis i opplæringen. FRHO har vurdert arbeidsgruppens innspill. Rådet mener at gruppen har tatt opp forhold det er behov for å se nærmere på.

Videre har vi vurdert skriftlige innspill fra de regionale helseforetakene, samt KS. I innspillene gjør helseforetakene rede for hva de mener er de viktigste utfordringene i helsesekretærutdanningen i dag:

- for lavt kompetansenivå hos nyutdannede - dekker ikke arbeidslivets behov
- oppgavene blir stadig mer kompetansekrevene, for eksempel som følge av innføringen av nye IKT-systemer, rapporteringer, nye helse-/kvalitetsregistre
- økt behov for spesialisering/ mer fagspesifikke kompetansemål på VG2
- behov for mer teoretisk kompetanse innen anatomi/ fysiologi og andre medisinske fag
- behov for mer praksis i utdanningen

FRHO deler helseforetakenes og KS' oppfatning om at endringer må gjøres innenfor gjeldende utdanningsmodell og ser et behov for å endre læreplanene.

Endringsforslag fra FRHO:

Nedsettes en læreplangruppe for Vg3- helsesekretær for å få et læreplanverk som dekker arbeidslivets behov for kompetanse.

Endringer i helsesekretær- og apotekteknikerutdanningen vil påvirke tannhelsesekretærutdanningen, da de tre utdanningsprogrammene går sammen på Vg1 og Vg2. Alle Vg3-områdene ønsker spesialisering på Vg2/mer fagspesifikke kompetansemål. Rådet ber om at helsesekretærutdanning, apotekteknikkutdanning og tannhelsesekretærutdanning sees i sammenheng i en gjennomgang og eventuell revisjon av læreplaner.

Rådet ønsker ikke å ta stilling til spesialisering på nåværende tidspunkt, da dette bør diskuteres videre i arbeidsgruppene og i sammenheng med fagskolenivå.

Når det gjelder praksiskrav mener rådet det bør vurderes lovendring knyttet til PTF med forpliktelse om praksis knyttet til programfagene. De regionale helseforetakene har etterspurt mer praksis i helseservicefagutdanningen.

FRHO er klar over at krav til fordypning og praksis krever endring av gjeldende regelverk og ber utdanningsmyndighetene vurdere tiltak for eksempel i forbindelse med prosjekt til fordypning for å sikre mer lik bruk av praksis knyttet til programfagene rundt om i landet.

HUDPLEIER

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Hudpleie	Overgang fra vg2 til påbygg	16,4%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <caption>Data for Applicant Development</caption> <thead> <tr> <th>Year</th> <th>Number of Applicants</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>277</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>248</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>229</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>207</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>168</td> </tr> </tbody> </table>	Year	Number of Applicants	2010	277	2011	248	2012	229	2013	207	2014	168	226	-109
	Year	Number of Applicants												
	2010	277												
	2011	248												
2012	229													
2013	207													
2014	168													
		Endring (%)												
		-39,4 %												
		Endring (siste år)												
		-39												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)
Ikke opplæring i bedrift		Endring (%)
		Endring (siste år)

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014	
Ikke opplæring i bedrift	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015	
	Søkere	Lærekontrakter

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater)	Yrkeskompetansefag		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Elevene som begynner på denne linjen, har en annen oppfatning av faget enn det som er reelt. Mange har ikke skjont at det også er mye teori på denne linjen og faller av ganske fort på grunn av at de ikke klarer å henge med. Når elevene er ferdig med skolen er de fortsatt unge og det er vanskelig å få seg jobb. Mange arbeidsgivere krever erfaring. Hudpleiere må ofte etablere egen virksomhet for å kunne utøve yrket sitt. De behøver derfor entreprenørskapskompetanse.

FRHO endringsforslag:

Styrke opplæringen i entreprenørskap.

ORTOPEDITEKNIKKFAGET

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Fotterapi og ortopediteknikk	Overgang fra vg2 til påbygg	8,3%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <caption>Data for Søking Line Graph</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	2	2011	5	2012	2	2013	5	2014	5	4	3
År	Antall søkere													
2010	2													
2011	5													
2012	2													
2013	5													
2014	5													
		Endring (%)												
		150,0 %												
		Endring (siste år)												
		0												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <caption>Data for Lære plasser Line Graph</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall løpende lærekontrakter</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall løpende lærekontrakter	2010	6	2011	5	2012	4	2013	3	2014	6	5	0
År	Antall løpende lærekontrakter													
2010	6													
2011	5													
2012	4													
2013	3													
2014	6													
		Endring (%)												
		0,0 %												
		Endring (siste år)												
		3												

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014											
<table border="1"> <caption>Data for Andel søkere med lære plass Line Graph</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Andel søkere som får lærekontrakt (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2011</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>38%</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>71%</td> </tr> </tbody> </table>	År	Andel søkere som får lærekontrakt (%)	2011	60%	2012	50%	2013	38%	2014	71%	11	
År	Andel søkere som får lærekontrakt (%)											
2011	60%											
2012	50%											
2013	38%											
2014	71%											
	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015											
	Søkere	Lærekontrakter										
	7	5										

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (lære plass og praksiskandidater)	6		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

Problemstillinger:

- stort rekrutteringsbehov
- mangel på læreplasser
- mangel på læremidler

Etterspørselen etter ortopediske hjelpemidler øker for hvert år, og det vil bli behov for flere fagarbeidere innen ortopediteknikk. Dette har en sammenheng mellom en aldrende befolkning og endret sykdomsbilde.

Stadig flere lever med kronisk sykdom. Det er også et ønske om mer inkludering av personer med funksjonsnedsettelse i arbeidslivet. Mange av disse trenger da en form for et ortopedisk hjelpemiddel for å klare en jobbsituasjon og hverdagen generelt.

Det ble i NOU 5:2010 "Hjelpemiddelutredningen" diskutert om den økonomiske rammen for ortopediske hjelpemidler fortsatt skal ligge hos NAV, eller om det skal flyttes over til spesialisthelsetjenesten. Det kan da bli et økonomisk spørsmål om hva spesialisthelsetjenesten prioriterer. Dette kan få stor betydning for hvor mange nye ortopediske hjelpemidler som blir bestilt hvert år og den økonomiske rammen for disse hjelpemidlene.

Den største utfordringen for dette faget er lærekrefter. Ingen av lærerne som underviser i dette utdanningsprogrammet er utdannet ortopeditekniker. Dette fører til at elevene lærer for lite om hva dette faget handler om før de skal ut som lærling. I Vg2 går ortopediteknikeren og foterapeuten sammen og de som underviser i ortopeditekniker/foterapeutfaget er utdannet foterapeut. Dette gjør at elever som kommer ut i bedrift etter vg2 er dårlig rustet. Et problem er også at det er vanskelig å få elevene som ønsker det ut i PTF. Mange bedrifter syntes det er for mye ekstra arbeid å ha elever utplassert. Dette fører igjen til at det blir vanskelig å få læreplass fordi mange bedrifter syntes elevene som kommer ut fra Vg2 har for lite kunnskap i faget. Bedrifter tar heller inn ufaglærte voksne istedenfor lærlinger.

Rådet kjenner ikke årsakene til at det er så få fagprøver og fagarbeidere. Er det fordi det ikke er behov for flere, eller er det fordi folk ikke ønsker å ta denne utdanningen? FRHO ønsker en kartlegging av fremtidig behov for ortopediteknikere.

Endringsforslag fra FRHO:

Det er nødvendig å gjøre noe med læremidlene i faget. Det er også behov for å se på læreplanens kompetansemål og rekruttering i sammenheng med foterapi. Vi ønsker å utrede dette mer før vi foreslår endringer i læreplanen.

ORTOPEDITEKNIKKFAGET

Informasjon fra LÆRLINGUNDERSØKELSEN 2014 (besvart av lærlinger)

Ikke omtalt i lærlingundersøkelsen

TANNHELSESEKRETÆR

Utdanningsprogram	Helse- og oppvekstfag		
Vg2	Helseservicefaget	Overgang fra vg2 til påbygg	19,7%
Kryssløp fra			

SØKNING

Utvikling i antall søkere (per 15. juli)	Gjennomsnitt	Endring (antall)												
<table border="1"> <caption>Data for Søkningsutvikling</caption> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Antall søkere</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>134</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>103</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>103</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>106</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>135</td> </tr> </tbody> </table>	År	Antall søkere	2010	134	2011	103	2012	103	2013	106	2014	135	116	1
	År	Antall søkere												
	2010	134												
	2011	103												
2012	103													
2013	106													
2014	135													
		Endring (%)												
		0,7 %												
		Endring (siste år)												
		29												

LÆREPLASSER

Utvikling i antall løpende lærekontrakter (per 10. oktober)	Gjennomsnitt	Endring (antall)
Ikke opplæring i bedrift		Endring (%)
		Endring (siste år)

ANDEL SØKERE MED LÆREPLASS

Utvikling i andel søkere som får lærekontrakt (per 1. januar)	Endring i %-poeng fra 2010 til 2014	
Ikke opplæring i bedrift	Søkere høsten 2014 med godkjent lærekontrakt per 1. januar 2015	
	Søkere	Lærekontrakter

	2013/2014		
Antall som tok fagbrev (læreplass og praksiskandidater)	Yrkeskompetansefag		

Relevante utdrag fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014

FRHO har mottatt brev fra Tannlegeforeningen om tannhelsesekretærfaget. Tannlegeforeningen viser til at det vil være et stort behov for tannhelsesekretærenes kompetanse i fremtiden. I tillegg er det innført en ny lov med forskrifter om smittevern og arbeidsoppgaver som stiller større krav til fagkompetanse. Vi har også mottatt innspill fra Tannhelsesekretærenes forbund om å opprette en arbeidsgruppe for å utrede en endring av faget.

Problemstillinger:

- økt behov for rekruttering til faget pga. stor avgang til pensjon
- økt behov for spesialisering

- økte teorikrav som ikke er ivaretatt i gjeldende læreplan
- profesjonene er bekymret for kvaliteten på utdanningen
- behov for mer praksis
- Økt behov for IKT opplæring pga. innføring av bla elektronisk pasientjournalssystemer
- Arbeidsgivere melder om at nyutdannede har for lavt kompetansenivå og ikke dekker arbeidsgivers krav

Endringsforslag fra FRHO:

Nedsettes en læreplangruppe for Vg3- tannhelsesekretær for å få et læreplanverk som dekker arbeidslivets behov for kompetanse.

Endringer i helsesekretær- og apotekteknikerutdanningen vil påvirke tannhelsesekretærutdanningen, da de tre utdanningsprogrammene går sammen på Vg1 og Vg2. Alle Vg3-områdene ønsker spesialisering på Vg2/mer fagspesifikke kompetansemål. Rådet ber om at helsesekretærutdanning, apotekteknikkutdanning og tannhelsesekretærutdanning sees i sammenheng i en gjennomgang og eventuell revisjon av læreplaner.

Rådet ønsker ikke å ta stilling til spesialisering på nåværende tidspunkt, da dette bør diskuteres videre i arbeidsgruppene og i sammenheng med fagskolenivå.

Når det gjelder praksiskrav mener rådet det bør vurderes lovendring knyttet til PTF med forpliktelse om praksis knyttet til programfagene. De regionale helseforetakene har etterspurt mer praksis i helseservicefagutdanningen.

FRHO er klar over at krav til fordypning og praksis krever endring av gjeldende regelverk og ber utdanningsmyndighetene vurdere tiltak for eksempel i forbindelse med prosjekt til fordypning for å sikre mer lik bruk av praksis knyttet til programfagene rundt om i landet.

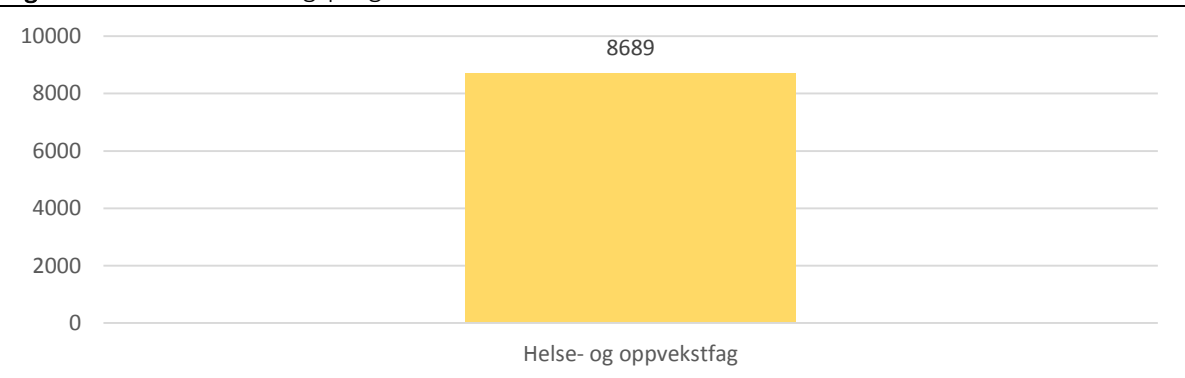
HELSE OG OPPVEKST

REKRUTTERING

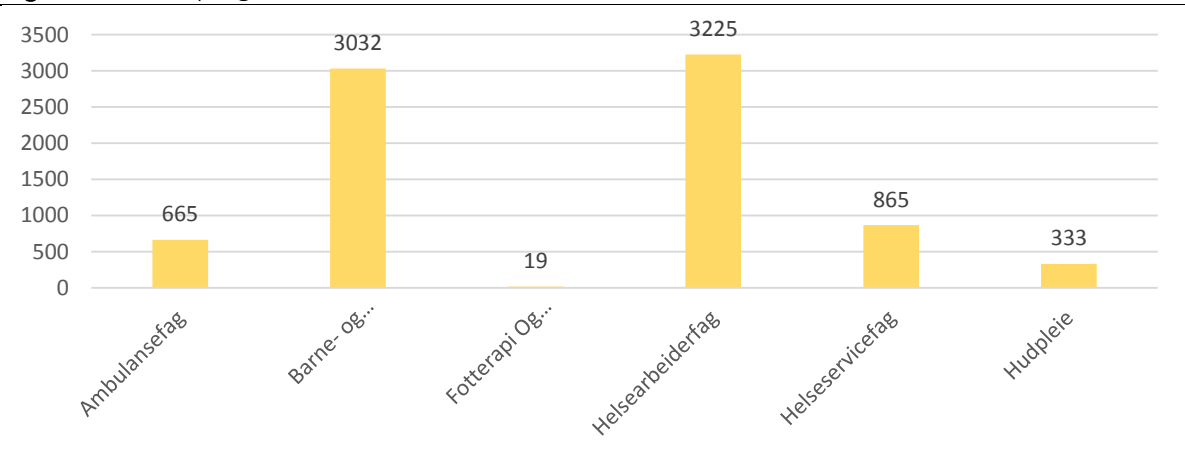
Antall søkere til programområdene og lærefagene i helse- og oppvekstfag?

Figur 1 : Søkere til Vg1, Vg2 og Vg3 per 15. juli 2014

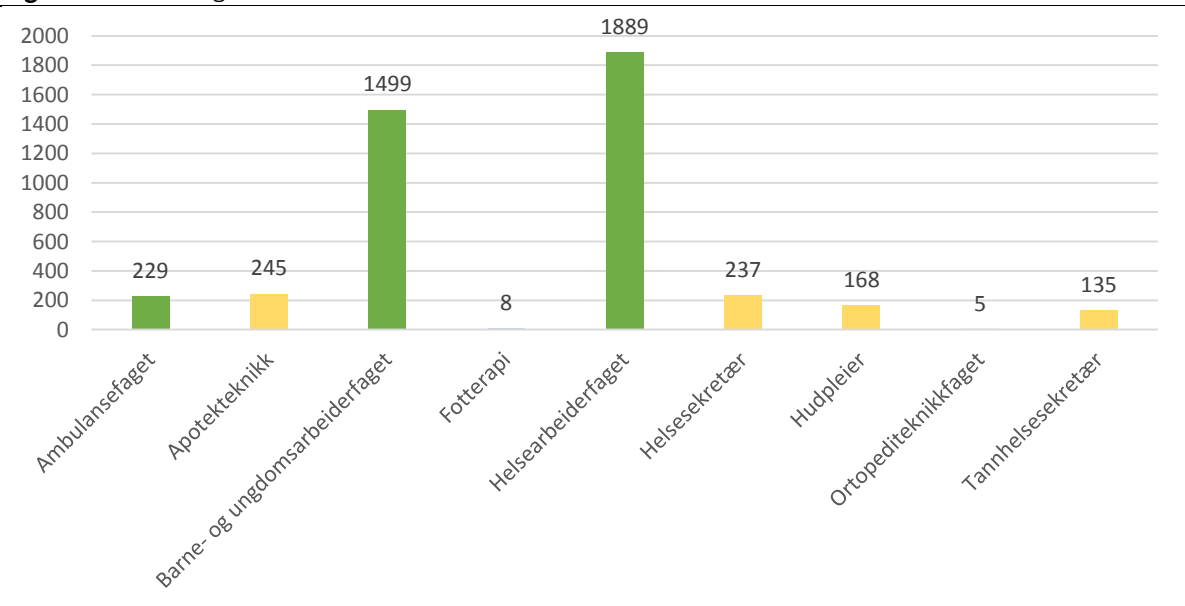
Vg1 – Søkere til utdanningsprogrammet i 2014

Vg2 – Søkere til programområder i 2014

Vg3 – Søkere til Vg3 i 2014

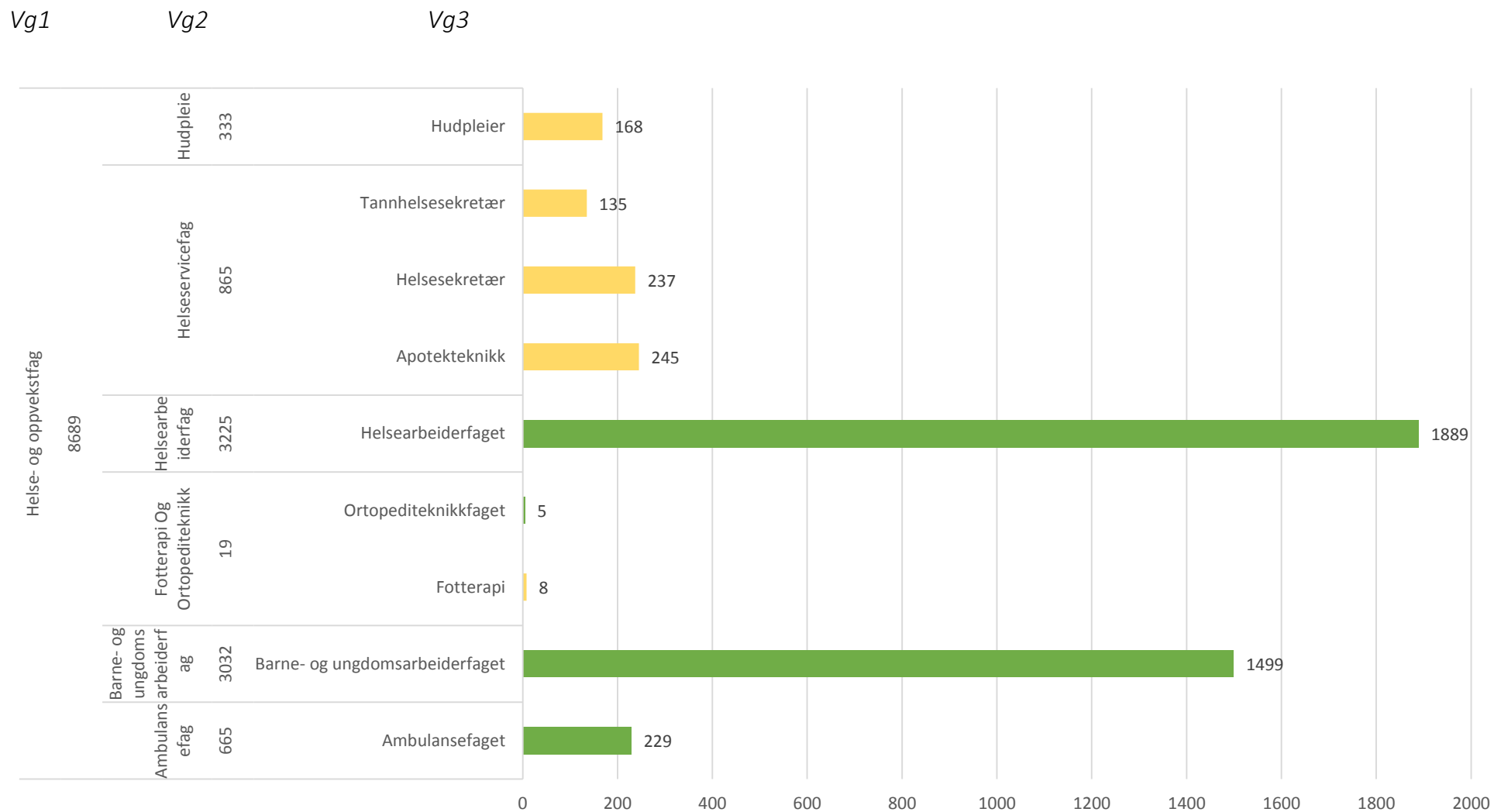

Særløp

Ingen særløp

REKRUTTERING II Hvilken retning velger elevene i utdanningsprogrammet?

Figur 2: Søkere til Vg1, Vg2 og Vg3 (samme tall som figur 1)

REKRUTTERING III Hvordan ser søkerallet ut per 1. mars 2015?

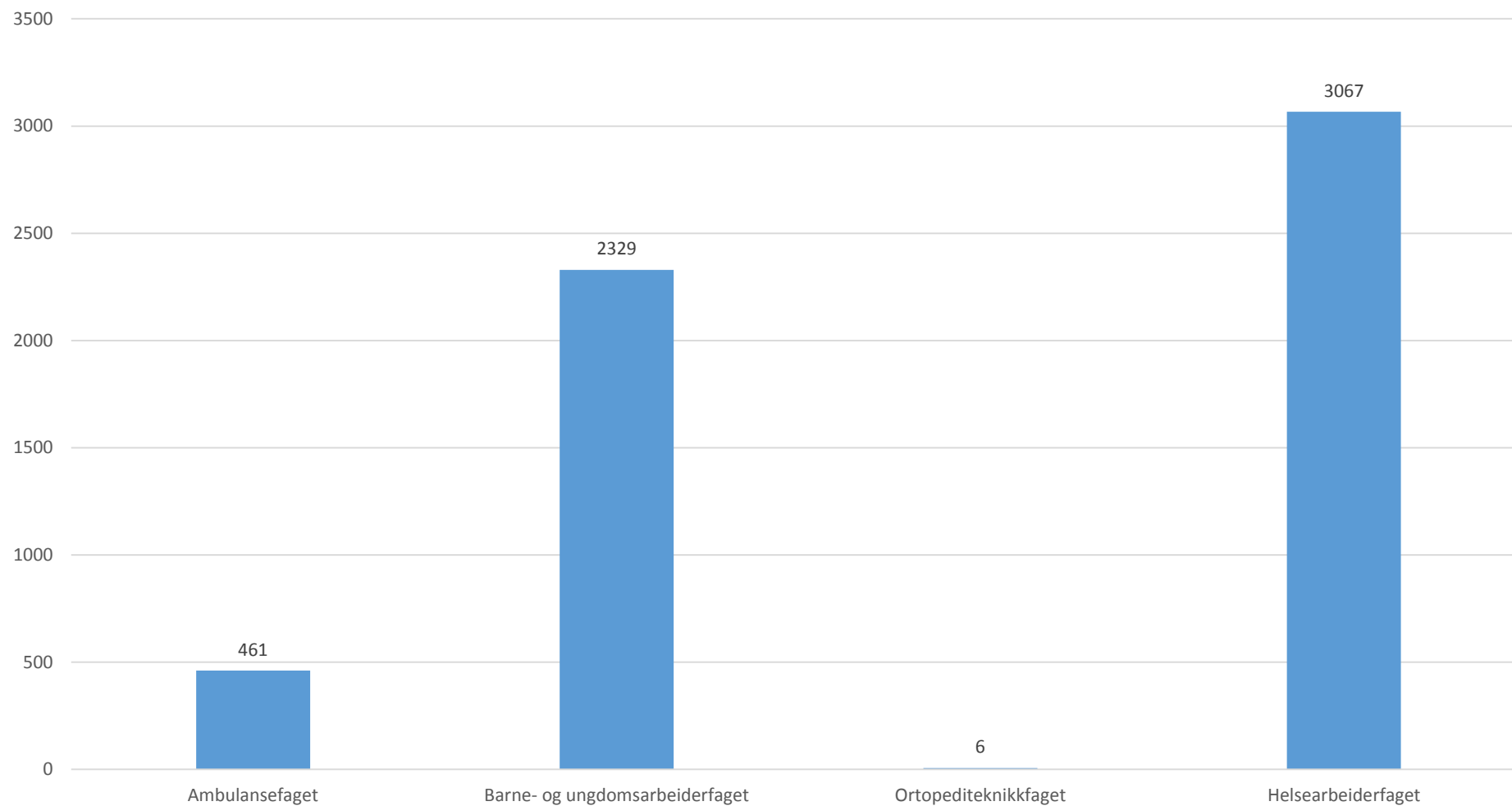
Figur 3: Søkere til helse- og oppvekstfag, per 1. mars

NB: Tallene nedenfor kan ikke sammenlignes direkte med tallene i statistikknotatene. Tallene i statistikknotatene er per 15. juli, mens tallene nedenfor er per 1. mars. Søknadsfristen er 1. mars, men søkerne har lov til å endre rekkefølgen på ønskene sine frem til førsteinntaket. I tillegg kommer det til noen flere søkere etter fristen egentlig har gått ut. Derfor vil tall per 1. mars og 15. juli være forskjellig.

	2012	2013	2014	2015	Endring 2014-15
Ambulansefag (Vg2)	737	662	686	668	-18
Ambulansefaget	220	212	201	182	-19
Apotekteknikk	171	235	249	241	-8
Barne- og ungdomsarbeiderfag (Vg2)	3 410	3 264	2 993	2 953	-40
Barne- og ungdomsarbeiderfaget	1 380	1 418	1 433	1 537	104
Fotterapi og Ortopediteknikk (Vg2)	25	14	17	9	-8
Fotterapi	14	10	6	1	-5
Helsearbeiderfag (Vg2)	2 997	3 119	3 197	3 216	19
Helsearbeiderfaget	1 599	1 602	1 824	1 767	-57
Helseservicefag (Vg2)	875	822	847	915	68
Helsesekretær	270	262	243	236	-7
Helse- og oppvekstfag (Vg1)	8 325	8 214	8 170	8 813	643
Hudpleie (Vg2)	424	336	347	312	-35
Hudpleier	228	217	169	190	21
Ortopediteknikkfaget	2	7	4	7	3
Tannhelsesekretær	94	102	127	121	-6

LÆREPLASSER *Hvor mange løpende læreplasser finnes innenfor de ulike lærefagene?*

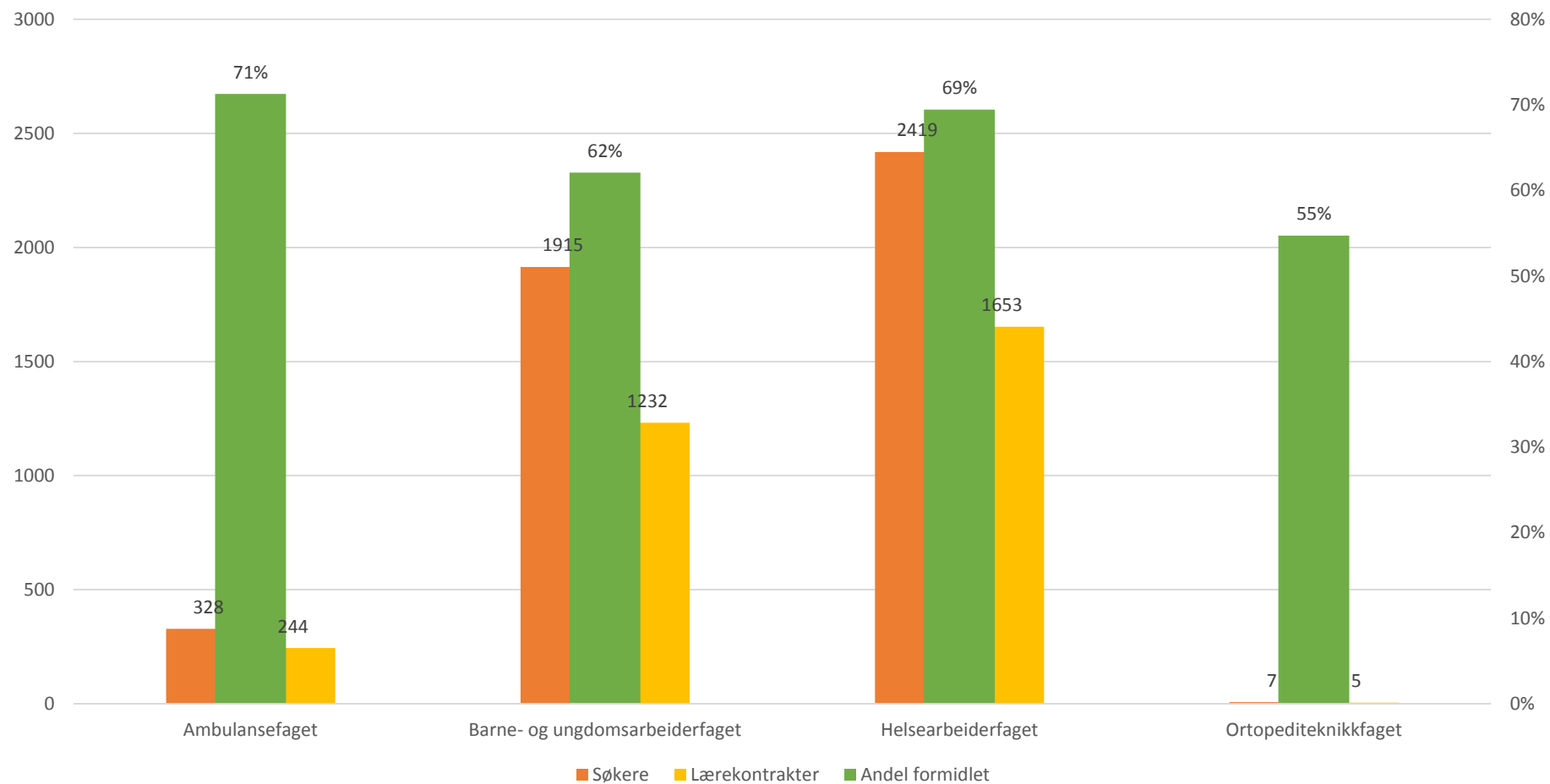
Figur 4: Løpende lærekontrakter per 10. oktober 2014

Fag som ikke har læreplasser i 2014: Alle lærefag innen Helse- og oppvekstfag hadde lærekontrakter

LÆREPLASSER II *Hvor mange søkere fikk læreplass?*

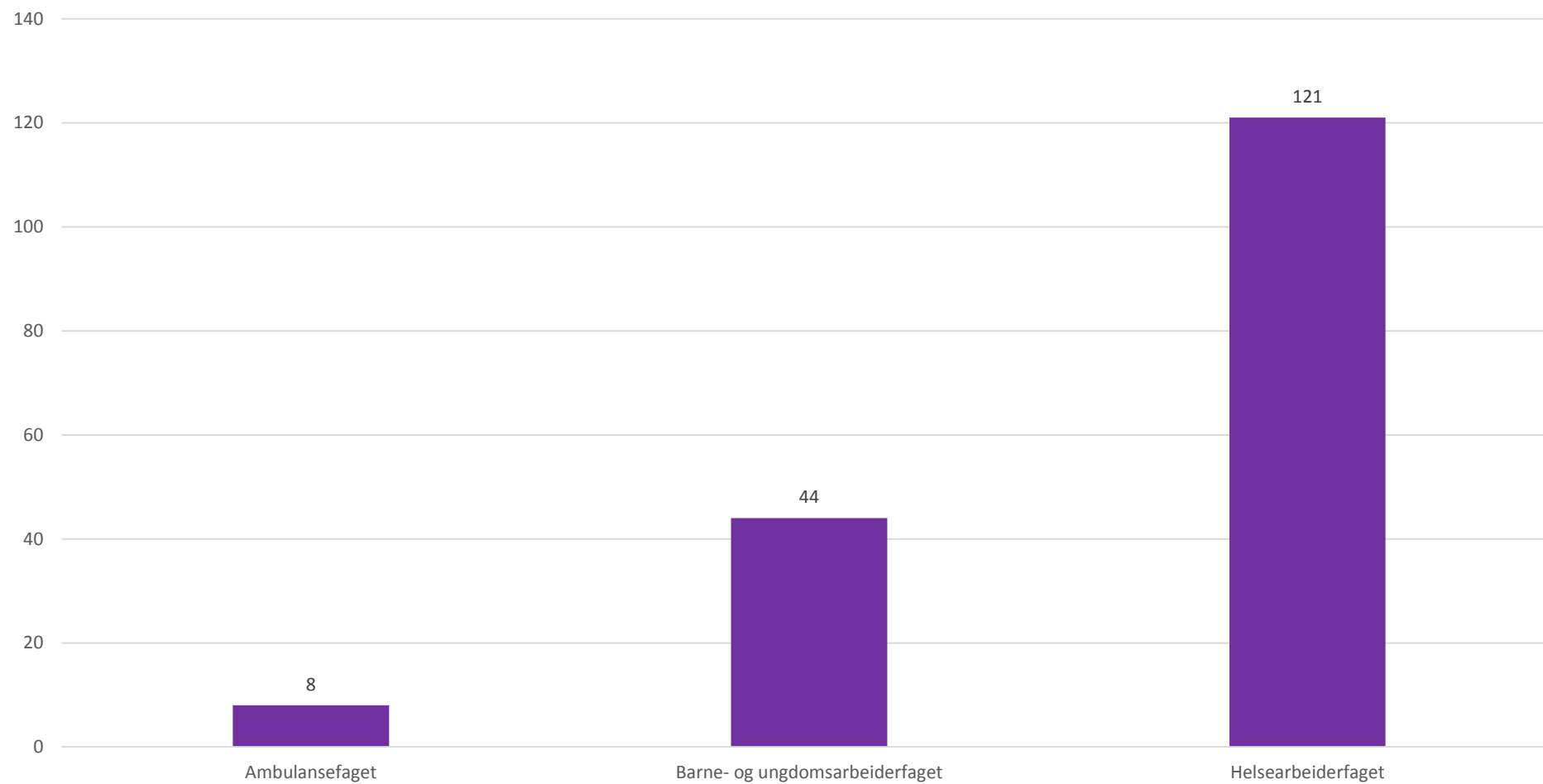
Figur 5: Søkere høsten 2014 med godkjente lærekontrakt per 1. januar 2015¹

¹ Løpende lærekontrakter (tallene i figur 4) er kontrakter som er aktive per 1. oktober (målt 10. oktober). Formidlingstallene viser søkere og godkjente lærekontrakter per 1. januar. De to statistikkene er derfor bare delvis overlappende.

FAGOPPLÆRING I SKOLE *Hvor mange elever tok Vg3 opplæring i skole?*

Figur 6: Antall elever som tok Vg3 opplæring i skole fordelt på lærefag, målt per 1. oktober

Ortopediteknikkfaget hadde ingen registret fagopplæring i skole i 2014

PROGRAMOMRÅDER INNEN HELSE- OG OPPVEKSTFAG *Hvor mange skoler tilbyr de ulike programområder?*

Figur 7: Antall skoler og fylker som tilbyr programområdene i helse- og oppvekstfag i 2015-2016

<i>Programområder</i>	<i>Tilbys ved</i>	<i>Tilbys i</i>
Ambulansefag	17 skoler	15 fylker
Barne- og ungdomsarbeiderfag	148 skoler	19 fylker
Fotterapi og ortopediteknikk	3 skoler	3 fylker
Helsearbeiderfag	176 skoler	19 fylker
Helseservicefag	33 skoler	19 fylker
Hudpleie	15 skoler	14 fylker

Hvilke skoler og fylker som tilbyr de ulike programområdene kan man finne på utdanning.no

ANTALL NYE LÆREKONTRAKTER (alle utdanningsprogram)

Figur 8: Antall nye lærekontrakter, fordelt på utdanningsprogram, 2011-2014

	2011	2012	2013	2014	Endring 2011-2014	Endring % 2011
Bygg- og anleggsteknikk	3 746	3 702	3 667	3 760	14	0 %
Design og håndverk	1 319	1 166	1 127	1 095	-224	-17 %
Elektrofag	2 997	3 230	3 165	3 132	135	5 %
Helse- og oppvekstfag	2 661	2 872	2 988	3 201	540	20 %
Medier og kommunikasjon	111	111	70	80	-31	-28 %
Naturbruk	436	417	433	500	64	15 %
Restaurant- og matfag	1 213	1 135	1 123	1 114	-99	-8 %
Service og samferdsel	1 827	1 841	1 960	2 091	264	14 %
Teknikk og industriell produksjon	3 973	4 049	4 146	4 280	307	8 %
Totalt	18 283	18 523	18 679	19 253	970	5 %

ANTALL NYE LÆREKONTRAKTER (alle utdanningsprogram)

Figur 9: Antall nye lærekontrakter, fordelt på utdanningsprogram, 2011-2014 (samme tall som figur 6); *HO er uthevet*

